

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm || Ianvarii Et Febrvarii

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10258

De S. Luciano martyre.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77365)

VITA ET MARTYRIVM SACROSANCTI MAR-
TYRIS LVCIANI, AVTHORE SIMEONE META-

phraſte. Habet autem de hoc martyre quedam Eusebius Cæsareen.

*Hiſtor. Eccle. lib. 9. & diuus Hieronymus in lib.
de Viris illuſtribus.*

7. IANVAR.
Samofara,
Syriæ vrbs.

Lucianus
puer omnia
ſua laigitur
pauperibus.

Fit mona-
chus.

Semel in
die veſcitur
vacat preci-
bus & la-
chrymis.

Item ſiletio
& medita-
tioni.

Mira abſti-
nentia.

Conſtituit
ſcholā An-
tiochiæ.

Eusebius &
D. Hiero

AMOSATA est ciuitas Syriæ, quã præterfluit Euphra-
tes. Ea ciuitas fuit patria Luciani, vbi fuit honeſto loco na-
tus, vt hæc docebit, quæ de eo tractabit, oratio. Parêtes ci-
us erant Chriſtiani. Magnum autem ſtudium fuit parenti-
bus, vt Lucianũ ab incunte ætate in religione, & erga De-
um pietate inſtituerent. Ambo verò è viuus excedētes, cum
relinquunt puerum duodecim annos natum. Is autem, hæc
ſola veluti conſolatione inuenta, propter iacturam paren-
tum, confugit ad diuinum quoddam templũ, omnibus ſuis
diuitijs diſtributis pauperibus, & in prima ætate cum Ma-
cario, qui habitabat Edeſam, & ſacros libros interpreta-
batur, congreſſus & verſatus, quicquid erat in eis pulcherrimum, pauco tempore col-
legit.

Et cum primũ quidem acceſſiſſet ad lauacrum regenerationis, per aquam & ſpi-
ritum regeneratus, declinauit ad vitam monaſticam: Deindè cum ei viſum eſſet, à vi-
no & obſoniorum eſu omninò abſtinere, ſtatim tanquàm ex carceribus depugnabat
aduersũ omnes carnis voluptates. Scipſum autem formans ieiunijs, ſe ad hæc firmam
& ſtabilem deduxit conſuetudinem, vt nona hora ſemel in die comederet. Erãt autem
ei etiam quidam certidierum ambitus, in quibus tota hebdomada permanebat ieiun-
us. Plurimum autem vitæ ſuæ tempus impendebat precibus & lachrymis. A ſcurrilitate
& riſu tantum aberat, quantum iudicabat ea eſſe verè ridicula. Contra autem, eos
qui lugebant, ſtudebat imitari, & exiſtimabat eſſe dignos beatitudinibus. Silentium
autem amplexus, & aſſiduã deditus meditationi, videbatur ſemper cogitabundus &
triftitia plenus ijs, qui ad eum accedebant, etiamſi ſpiritu in ſe perpetuò exultaret &
lætaretur. Si quando autem verbum ei ex ore viſum eſſet emittere, diuinę ſcripturæ
erant id, quod loquebatur. Tantus enim earum diuinus amor ipſum ceperat, vt vix
ſomnum vellet capere propter continuam earum meditationem. Si quando autem
corpus volebat modicum requieſcere, non abſque intensa oratione, nec ſine calidis
lachrymis & genuum flexione, ſomnum ſumebat. Sed hæc quidem, dum puerilem ad-
huc ageret ætatem, à ſancto rectè geſta ſunt.

Postquã autem ab ea iam exceſſit, & cœpit eſſe adoleſcens, carnem quidem nul-
lam cum ſpiritu agitantem ſeditionem reddidit per ſancti ſpiritus operationem. Qui-
buſdam autem, quę ſunt ad eſum valdè exilia, corpus reſciebat, ad eò vt multos dies
ſolo pane veſceretur, & ne pane quidem pluribus, ſed ijs, quę eo erant ad alendum, ma-
gis exilia. Aqua autem erat ei potus ſuauiſſimus. Nonnunquã autem abſtinebat eti-
am ab uſu ignis. Cumque ſic perueniſſet ad omnem humanam virtutem, fuit citò cla-
riſſimus omnium ſui temporis. Scipſum ergò tradit eccleſiæ Antiochenæ: & cum pro-
ceſſiſſet ad Sacerdotium, conſtituit illic maximum ludum literarium, ijs, qui vbiq;
erant ſtudioſiſſimi, aliundè ad ipſum accedentibus. In celeriter autem ſcribendo erat
exercitatus, & quod ex eo acquirebat, ſimul quidem & ſibi ad alimentũ, & pauperibus
ſuppeditabat. Etenim niſi, priuſquam ipſe cibum ſumeret, alij victũs, quem manibus
querebat, eſſent participes, iniquum eſſe ducebat. Is ergò cum vidiffet ſacros libros eſ-
ſe valdè adulteratos, cum & tempus multa in eis corrupiſſet, continuãq; ab alijs in alia
trãſlatio, & quidam homines ſceleratiſſimi, qui gentilitati præerant, conati eſſent per-
uertere eorum intelligentiam, ipſe omnes rursũ ſumpſit, & ex lingua renouauit He-
braica, quam ipſam quoquẽ ſciebat accuratiſſimè, in eis corrigendis plurimũ labo-
ris conferens. Porro autem diuinorum quoquẽ dogmatum puritatem quis ab alio ex
ijs, qui fuerunt illo tempore, meliũ quã ab ipſo fuiſſe ſeruatam inuenerit?

Cum autẽ * Maximianus Imperator maxima quadã rabie eſſet percitus aduerſũ
Chriſti Eccleſiam, conareturq; Chriſtianum nomen delere ex hominibus, eos, q̄ erant
ſummi

DE S. LVCIANO MARTYRE.

summi inter omnes, longissimè remouere studens, de illo quidem audiit, vt de quo magna fama peruaderet in omnes partes: magnum verò eum incessit desiderium, illum in suam redigendi potestatem. Mittit igitur, qui eum comprehenderent. Ille verò cum id resciuisset, non se sua sponte coniecit in periculum, sed diligenter cauebat, quantum in eo situm erat, nè videre tur temerè adire pericula, neque Ecclesie propter se magnam afferre tristitia. Sibi ergo cauebat pro viribus, utpote quod hoc quoque Dominus fecisset, & dixisset, & eius discipuli similiter. E ciuitate itaque excedens, in agro quodam latebat. Pancratius autem quidam Antiochenus, qui presbyteri quidem erat honorem affectus, idem verò sentiebat quod Sabellius, iamdiu antè illius glorie inuides, ipsum prodit ijs, qui querebant. Et ille quidem Nicomedia ducebatur moriturus. Illic enim erat Maximianus, qui magnam & omne genus eadem faciebat eorum, qui Christum non volebant negare. Nam & Anthimus, qui erat episcopus eiusdem Nicomediae, interfectum igni tradidit, & Petrum antistitem Alexandriae, & multos alios preclaros & fortes viros. Quinetiam ad tantam processit sauitiam, vt ne infantibus quidem parceret, sed ipsos quoque interimeret, quoniam nec poterat quidem eis persuadere, vt gustarent ea, quae sacrificabantur daemionibus. Non enim persuadebat, sed resistebant pueri, aperte corroborati à quodam, quod sub adspicuum aperte non cadebat, auxilio, ad magis arguendam daemionum, & eorum qui eis inferuiunt, non solum improbitatem, sed etiam imbecillitatem: siquidem aperte erat imbecillitatis, non posse firmam ac validam suam reddere sententiam, maximè cum omnia cuperent, & omnia experirentur. Fuit autem maximum auxilium ijs, qui consideratè & ex iudicio decertabant, puerorum ad mortem vsque fortitudo & constantia, vt qui erubescerent, si cernerentur pueris inferiores, rebus grauibus & asperis illatis, sicut illi, non resistentes. Quibusque autem rursus frangerentur periculis, ijs puerorum perpeffiones afferebant reprehensionem, quod non tam propter malorum grauitatem, quam propter animi mollitiem, eos victos fuisse appareret. Sic nihil temerè, nec absque optima ratione, neque est, neque fuit, neque vnquam fuerit eorum, quae à Deo conceduntur & eius prouidentia: quomodo tunc multa quidem varia & multiplicia euenerunt in pueris. Ex quibus omnibus vnum narabo, quod est maximè dignum vt mandetur memoriae. Sic enim habet:

Maximianus cum duos quosdam pueros genere fratres, illustri loco natos, curasset sistendos, primò quidem conabatur eos quibusdam promissis inescare, quibus existimabat pueros maximè illicendos. Postea iussit eis afferri ex ijs, quae erant apud ipsum, sacrificijs, & quae videntibus pueris, sacrificauerat, vt & gustarent, & nullis malis afficerentur. Illis autem auersantibus, & desistentibus, & vt poterant, lingua eis balbutiente dicentibus, quod non sic didicissent à parentibus: sed alius esset modus, quo ijs utebantur, minatus est, ab ira mutatus: quinetiam varijs eos affecit verberibus. Cum verò pueri fortiter resisterent, & nullo modo cederent, eos utique diuina roborante virtute, quidam è Sophistis, qui illic aderat simul cum Imperatore, & adhuc eum maximè incitabat & inducebat, pollicitus est se statim effecturum, vt ipsi comederent. Ridiculum enim esse dicebat, si à pueris adhuc balbutientibus viderentur superari Romanorum Imperatores. Tale quid ergo machinatur: Cum sinapij quandam acutissimam & toleratu difficillimam excogitasset confectioem, eorum quidem capita pilis nudauit. Cum autem medicamenti id, quod erat crassissimum, illiuisset, vt ex maiore materia, repentina & maior simul virtus profundum penetraret, in igne accensum eos intulit balneum. Hoc in loco pueri, cum veluti quodam fulmine icta essent eorum capita, hac ipsa hora fuerunt inclinati ad solum vsque. Nec multò post cadens eorum etate minor, prior est mortuus, cum non potuisset resistere magnitudini flammæ accensae in caluaris. Cum autem alter vidisset fratrem cecidisse, quam maxima potuit voce bona verba est effatus, fratris exultans victoria, eumque amplexus est & osculatus, & eum proclamauit victorem, assidue exclamans: Frater mi vicisti: donec hoc dictum eloquens, eumque complectens & osculans, ipse quoque expirauit & iacuit, fratrem iam vlnis tenens. Accidit autem illo tempore haec perpeffio maxima & ijs, qui videbant, maximè miserabilis, ipsa quidem certè etate attrahente plurimorum animos ad misericordiam. Et eos quidem ijs, qui ad ipsos genere attrinebant, cum sustulissent, sepelièrunt cum alijs pueris, propter causa communitatem. Et hoc est martyrium circa Nicomedia, quod nominatur martyrium infantium, vsque in hodiernam diem.

Cum

155
nymus Maximianum habent.

Matth. 10.

Maximini sauitia.

Infantium vitus.

Mira duorum infantium constantia.

Nota Sophistae crudelitatem.

Lucianus
confirmat
milites
cruces.

Cum autem Lucianus, dum duceretur, venisset in Cappadociam, & conuenisset quosdam illic milites, qui erant quidem Christiani, coacti autem fuerant abnegare, eorum mentem reuocauit, ostendens & exponens, quod sit omnium turpissimum, viros eosque milites, videri ignauos ac pusillanimes, & ad mortis aditum periculum timidissimos, quibus quaedam iam foeminae, atque adeo pueri, fuere superiores. Quomodo autem vos inquit, pro Rege caduco & terreno pericula adibitis, qui caeleste tam cito prodideritis? Quod autem erit vobis munimentum aut praesidium salutis, si ille vos mox hinc accerserit? Non cogitatis eum hoc vniuersum & regere, & administrare illumque, & vitae esse dispensatorem, & mortis Dominum? Est ergo longe melius, praesentem vitam minus curantes, consequi, quae apud illum nunquam desinit, beatitudinem, quam vitam, quae hic est, amplectentes, ab hac nihilo secius excidere, ut qui forte sitis & hac priuati ab hostibus, & illam non assecuturi, & praeterea daturi poenas puniendi immortales. Illi ergo cum haec audiuissent respuerunt, & eos poenituit se negasse. Et cum rursus ad se rediissent, & liberè essent locuti, plurimi propter Christum mortem subièrunt, cum essent non pauciores numero quam quadraginta: nonnulli autem cum decertassent aduersus omnia genera suppliciorum, vixerunt adhuc, cum nihil turpe & ignauium praese tulissent in secunda experientia, sed prius quoque iudicium negationis, inuicta deinceps pro pietate constantia deleuissent.

Perducitur
Nicomedia

Lapsos
quosdam
erigit.

Lucianus autem, cum in transitu itineris haec, & plura huiusmodi effecisset, delatus est Nicomediam. Huius autem viri fuere multi familiares, & ex ijs nonnulli cum eo aderant decertante Nicomediae. Ex quibus aliqui cum ad eos accessissent ijs, qui cogebant Christianos ritum sequi gentium, primum quidem cefferunt, ut qui non possent tormentis sufficere: at cum diuinus Lucianus (adhuc enim vivebat) eos ad se accersiuisset, & omne genus sermonibus eorum animos correxisset, & quantum sit transgressionis periculum, ostendisset, & quod nemo eorum, qui suam prodiderit in Christum confessionem, effugiet flammam gehennae, quae non potest extinguì, ducti poenitentia, ab eo redacti sunt in ecclesiam. Ex ijs autem, qui ad Lucianum venerant Nicomediam, erat etiam Antoninus, discipulorum suorum dilectissimus: quo, postquam venit, vsus est ministro ad scribendas epistolas, ut ipse quoque ostendit Lucianus in vna epistola. Ex ijs autem, qui aberant, erant quidem plures viri, ex mulieribus autem Eustolia, & Dorothea, & Scuera. Aiunt autem Pelagiam quoque, fuisse ex eius discipulis, quae Antiochiae Syriae vixit: quae etiam dicitur seipsam è recto altissimo deiecisse, cum accessisset, qui eam erant comprehensuri, timens ne abominandum quid per vim sustineret, (erat enim virgo) & eo modo esse mortuam: quam etiam in hodiernum vsque diem honorat, tantquam martyrem, qui sunt amantes martyrum.

Reuerentia
vultus S.
Luciani.

Blanditiae
satanae.

Porro autem cum de Luciano à multis audiret Maximianus, tantam in eius facie insidere reuerentiam, ut si eum solum vidisset, veniret in periculum ne fieret Christianus, postquam iussit, ut ille adduceretur, timens ne sibi tale quid accideret, velo interiecto, separat sermonis congressionem, & verba procul ad eum mittebat, intermedio vtens sermonis ministro. Et primum quidem pollicebatur se innumerabilia ei esse largiturum, & rerum gerendarum habiturum eum esse consiliarium, & patrem Imperatoris dignitatis, & socium sollicitudinis, quae pro summa rerum suscipitur, & plura alia huiusmodi: pro quibus omnibus vnum solum dicebat se petere, nempe ut dijs sacrificaret. Cum autem ille, audita donorum magnitudine, quae de eis dicebatur, nihil fecisset, & ne vniuersum quidem mundum esse cum pietate in Deum conferendum dixisset, tunc iam mutatus Imperator, minatus est se ad supplicium ei esse intentaturum, quicquid longum tempus inuenisset, & si quid ipse posset inuenire nouum & inauditum. Illo autem aduersus haec interritam opponente audaciam, & parato prodire in aciem, valde indignatus Imperator, eum quidem noluit quamprimum tollere de medio: putabat enim se sic ei gratificaturum, ut qui eum illico liberaret à malis: sed iussit in carcerem coniectum torqueri varijs modis.

Diris afficitur
cruciatibus
Luciani.

Cum eum ergo accepissent ijs, quibus hoc erat imperatum, eum multis & varijs afficere cruciatibus, quibus erat quidem grauem accepturus dolorem, logo autem tempore in poenis duraturus. Et nunc quidem in cippum (est autem hoc tormenti genus oblongum) ambos eius pedes immittebant, ad quatuor distrahentes foramina: quod quidem est in hoc supplicio grauissimum, cum vtrinque coxendices violenter è suis moueantur articulis: nunc autem in toto dorso graues restarum aculeos, densos & corinuos mali-

maligno animo subternebant: & vt ne liceret quidem viro iusto se vertere, & ne moueri quidem, dum talibus fauciaretur aculeis, eius manibus extensis, eas vinciebant in quodam ligno, quod erat positum super eius caput. Quinetiã alijs quoquẽ multis eum afficiebant probris ac contumelijs, & eum etiam arcebant ab omni cibo, nisi vellet vesci ijs, quã ab ipsis sacrificabantur: ea enim assatim porrigebant. Ille autem maluisset subire mortes vel innumerabiles, & lubentiùs manens ieiunus, paulatim à fame esset consumptus, quã vel illorum solùm passus esset conspectum. Sic igitur permansit Christi seruus, qui à fame consumebatur, totos quatuordecim dies, faciens consueta, & verbis doctrinã animum addens ijs, qui pro Christo erant inclusi in carcere, & eos confirmans constantissimis & perpetuis precibus.

Cùm autem aliquot iam dies transissent, ex quo eo modo, quo diximus, affligebatur, & iam appropinquaret quidem dies festus Theophaniorum, discipulos autẽ (iam enim ei plures aderant ex Antiochia, & ex alijs locis congregati) subiisset tristitia, reputantes fore, vt eis statim relictis, abeat quidem magister, non valens resistere diurne illi fami: ipsi autem nequaquam digni censeantur, qui Theophaniẽ diem festũ cum eo celebrẽt: videbatur enim eis adhuc valdẽ remotus, & non posse magistri corpus vsq; ad eum diem sufficere, vtpotẽ q̃ inedia illud iam magna ex parte consumpsisset, vir ille inclutus eos cõsolans, iubebat esse bono animo. Ego enim, inquit, vobiscum, & diem festum Theophaniorum vobiscum celebrabo: recedam autem postridiẽ. Ad effectum autem deductum fuit id, quod dixerat, apertẽ diuina in hoc ostensa virtute. Cùm ergo aduenisset dies festus, qui expectabatur, desiderabant quidem discipuli hanc vltimã à magistro consequi mysterij diuini celebrationem. Videbatur autem esse dubium, quonam modo mensam quidem in carcerem inferrent, aut laterent impiorũ oculos, cùm multi quidem tunc partim illic adessent, partim autem accederent. Ille verò, Mensa quidem, inquit, erit vobis hoc meum pectus, non, vt arbitrator, Deo futura minùs honesta eã, quã sit ex inanimã materiã. Templum autem sanctum vos mihi eritis, me omni ex parte circumdantes. Et sic hæc facta quidem sunt hoc modo. Iam enim, vt q̃ esset sanctus in fine vitã, & remissi erant custodes, Deo, vt ego quidem arbitrator, qui martyrem honorare volebat, & suorum discipulorum non sustinebat inconsolabile videri desiderium, efficiente, vt citra disceptationem fierent ea, quã erant proposita. Nam cùm omnes eos martyr fecisset in orbem consistere, vt inter se inuicẽ alter prope alterum stantes, eum tutò comprehenderent, iussit suo pectori imponi signa diuini sacrificij. Postquam autem hæc fecissent, & in cælum protinùs sustulit obtutũ, cùm iam vix posset extollere, & preces peregit consuetas. Deindẽ cùm diuina plurima esset effatus, & sacro ritu omnia peregisset proposita, ipse & fuit particeps sacramentorum, & transmissit ad eos, qui aberant, vt ipse quoquẽ ostendit in vltima ad eos epistola. Et hũc quidem diem cum eis transegit, sicut erat pollicitus.

Postridiẽ autem cùm venissent quidam ab Imperatore, visuri an adhuc viueret, (videbatur enim eis valdẽ mirandum, q̃ vitam hucusq; produxisset) postquam prope se stantes adspexit eos, qui aduenerant, cùm se, quantum poterat, extendisset, & ter dixisset: Sum Christianus, simul cum vltima voce emisit spiritum. Sunt autem, qui dicãt eum adhuc spirantem, proiectum fuisse in profundum maris. Maximianus enim admiratus eius perpetuam ad finem vsque constantiam, iussit ijs, qui in eiusmodi rebus inseruiũt, ipsum in mare iacere, cùm magnum lapidem appedissent brachio eius dextero, vt submersus nusquam appareret, & corpus eius nullam assequeretur sepulturam, nec iusta ei fierent. Atq; fuit quidem in profundo quatuordecim dies, nempe totidem, quot in carcere decertarat aduersus varias corporis perpeffiones. Quintodecimo autem delphinus in siccum eum hoc modo extulit: Cùm eius discipuli circa ripas & litora alius alibi versarentur, vt viderent, si quo modo possent eum è mari eiecũm inuenire, tempore autem hyberno id valdẽ esset turbatum: diuturnum tempus effecit, vt planẽ desperarent se posse id inuenire.

Interim verò adueniente quintodecimo die, martyr in somnis apparẽs cuidam Glycerio, germano suo discipulo, qui tunc versabatur in regione aduersa continenti Nicomediẽ, dicit ei: O tu, cùm primũ manẽ surrexeris, abi in hunc locum, ostendens locum litoris. Te enim, inquit, conueniam, cùm illuc veneris. Ille autẽ, cùm primũ ex magna euidentia & admiratione eorum, quẽ ostensa fuerant, eum somnus dimisisset,

O

&

Dies festus
Theophaniorum.Prophetia
S. Luciani.

Reddit Domino spiritum.

Corpus eius diu in mari positum, inde effertur.

Delphinus
illud effert.

Corpus illu-
sum & inte-
grum, dem-
pra manu,
visitur.

& iam dies illucesceret, surgens, & quosdam alios ex pijs secum assumens, cum eis venit in locum, qui fuerat ei significatus. In eo autem ingens delphinus ascendebat è mari, iam ex eo emergens: qui cum esset extensus super aquæ superficiem, valde spirabat, & ad terram contendebat: eratque circa ipsum multa spuma, & murmur fluctuum, qui ab ipso scindebantur. Ferebat autem extensum mortuum, tanquam in lecto iacentem. Eratque spectaculum admirabile, super corpus adeò lubricum & rotundum quietè manens mortuus, & nec à suo pondere, neque à vi fluctu deuolutus ab eo, quod ipsum porrabat, vehiculo. Cum autem delphinus fuisset prope continentem, fluctu sublimè fuit sublatus, & terræ id appulit. Atque ille quidem statim expirauit.

Mortuus autem, statim in arenam delatus, iacebat saluus & omni ex parte integer, nisi quod manus dextera, cui lapis fuerat appensus, non est corpus quoque reliquum consecuta. Et sunt quidem qui dicunt, eam nec postea quidem fuisse è mari emissam, sed mansisse in profundo, effectam id, quod Deo visum fuit. Nonnulli autem dicunt, eam quoque non ita multò post fuisse redditam, cum effluxisset ei vinculum, eamque in terram delatam, cum sustulissent ij, qui aderam, restitutam fuisse rursus in eandem compagem corporis. Hoc autem accidit manui, cum Deus, ut arbitror, eam seorsum voluisset honorare, ut qui acceptum habuisset laborem, qui per eum fuit susceptus in corrigendis scripturis. Nam in perpeffionibus, quas pro Christo susceperat, in maiori honore fuit ea, quæ erat grauior. Non autem existimabit quispiam, corpus mortuum à delphino casu fuisse allatum, neque id factum fuisse fortè fortuna. Nam quod reuerà quidè delphinus eum eo modo, qui dictus est, exportarit, videtur esse manifestissimum, cum multi, qui fuerunt illo tempore, huius fecerint mentionem. Quinetiam ipse quoque scio ab ineunte ætate de illo cani solitum hoc, cuius hæc est pars extrema:

In terram dorso portansque ex æquore delphin, Expirauit.

Quòd autem non factum sit casu, vel maximè quidem ostendit ipsa magnitudo miraculi, quod factum est. Somnium quoque, quod propter id euenit. Quinetiam ea quoque, quæ postea sunt ostensa. E mari enim exportatum corpus, erat insigne miraculum ijs, qui contèplabantur, ut quod præter id, quod in mari acciderat, illæsum alioquì maneret, & nec mare tam multis diebus ei nocuisset, neque vlli pisces id tetigissent, neque vllus malus odor illinc emitteretur: adeò ut esset omni ex parte manifestum, fuisse diuinum id, quod factum est.

Neque verò priùs aliquo contemptu, neque quod eum non posset defendere, fuit Deus tanta pericula adire martyrem. Neque nunc sine iustissima causa fuit ei distinguendum à reliquo corpore is, qui in eo tam multa fecerat miracula. Sed & tunc vniuersam ornaturus eius virtutem, vocauit ipsum ad societatem passionum sui filij, optimam & iustissimam ei præbens occasionem ad hoc, ut ipsum quoque illius impertiret gloria. Et hæc est mihi communis ratio in omnibus martyribus, id est, testibus veritatis. Nunc autem volens confirmare studium, quod contulit in sacras scripturas, esse opus pluri faciendum, manum, quæ ei propriè hac in re inseruijt, voluit etiam proprijs honorare passionibus: quomodo etiam, ut arbitror, solent spectatores fertis redimere brachia athletarum. Quòd si quis etiam crediderit eam in mari mansisse, ei licet & hæc considerare, & quod Deus miraculis sepe etiam admiscet ea, quæ procedunt à natura: ut per illa quidem ostendatur virtus effectrix miraculorum, per hæc autem fides quoque habeatur naturæ. Sed hæc quidem, & propter quam causam vnumquodque cõtingit, purè demùm sciat is, qui hæc administrat. Quinetiam in singulis eorum, quæ ab ipso admirabiliter fiunt & geruntur, didicerit quisque aliam quoque esse arcanam, & quæ sit supra nos rationem, optimamque, & quæ comprehendendi nõ potest, administrationem, neque temerè aliquid fieri aut fortuitò.

Conditur in
sepulcro.

Tunc ergo sic à Delphino exportatum corpus, delatum est in arenam. Concurrentes autem discipuli, primùm quidem, ut decebat, id salutabant, alius aliundè venientes, & osculabantur, & amplectebantur, vnusquisque pro viribus, ob promptum & alacrum animi studium. Deindè verò cum id sumpsissent, & proprijs manibus extulissent, & ei iusta omnia de more fecissent, in loco insigni deposuerunt. Et tunc quidem illi sepulcrum, quale potuerunt, prout tempus virgebat, statuerunt. Postea autem, quæ nobis salutarem Domini restituit crucem, & magnum inter claros Imperatores genuit Constantinum, veneranda Helena, quando reuertebatur Hierosolymis, locum honorans, & in

DE S. SEVERINO NORICO APOSTOLO.

eo condidit ciuitatem, conuocatis habitatoribus ex ijs, quæ circuncircà erant, regionibus, & effectis operis participibus, & validis eam cinxit moenibus, & martyri templum edificauit maximum: quod nunc quoquè insigne & pulchrè extructum cernitur ab ijs, qui & terra, & mari ingrediuntur ac nauigant: Ad gloriam Domini nostri IESV Christi, & eorum, qui propter ipsum decertauerunt: Quoniam eum decet gloria in secula seculorum, Amen.

VITA S. SEVERINI, NORICI APOSTOLI,
PER EVGIPPIVM ABBATEM EIVS CONTEMPORANEVM:

quanquam non dubito quedam hic omissa ab eo, vnde nos hæc descripsimus.

TEMPORE, quo Attila rex Hunnorum defunctus est, in vtraque Pannonia, cæterisque confinij Danubij, res turbabantur ambigua, ac primum inter filios eius de obtinendo regno magna sunt exorta certamina: qui morbo iniquæ dominationis inflati, materiam sui sceleris accepere patris interitum. Quibus diebus sanctissimus Dei famulus Severinus de partibus Orientis in Pannoniam veniens, morabatur in oppido, quod Casturis dicitur: vbi secundum Evangelicam & Apostolicam doctrinam viuens, omni pietate præditus, in confessione Catholica fidei venerabile propositum sanctis operibus adimplebat. Dum ergo talibus exercitijs roboratus, palmam supernæ vocationis sequeretur, & quodam die ad ecclesiam ex more processisset, cœpit presbyteris & clero atque omnibus ciuibus tota mentis humilitate prædicere, vt hostium insidias imminentes, orationibus & ieiunijs ac misericordiæ fructibus inhiberent. Sed animi contumaces ac desiderijs carnalibus inclinati, viri Dei talia prædicentis oracula, infidelitatis suæ reprobaucrunt crimine. Famulus itaque Domini reuersus ad hospitium, quo ab ecclesiæ fuerat custode susceptus, diem & horam imminentis excidij prodens, De contumaci, ait, oppido & citius perituro, festinus abscedo.

Indè abiens, ad proximū, quod Comagenis appellatur, oppidum declinauit: quod videlicet hostium intrinsecus consistentiū custodia seruabatur arctissima, nullique ingrediendi aut egrediendi facile licentia præstabatur, inita tantum cum solis Romanis pace stabili, ac fœdere fidei. A quibus tamen famulus Dei, cum esset ignotus, nec interrogatus est, nec expulsus. Itaque mox ingressus ecclesiam, cunctos de salute propria desperantes, ieiunio & orationibus ac elemosynis hortabatur armari, proponens antiquæ salutis exempla, quibus diuina protectio populū suū contra opinionem omnium saluasset mirabiliter. Cumque salutem omnium in ipso discriminis articulo promittenti credere dubitarent, senex, qui dudum in Casturis ciuitate tanti hospitis susceptor extiterat, aduenit, atque à portarum custodibus sollicita interrogatione discussus, interitum sui oppidi habitu verboque monstrauit, adiiciens eodem die, quem homo Dei prædixerat, Barbarorum vastatione deletum. Quo audito, custodes solliciti responderunt: Putas ne ipse est, qui desperatis rebus, Dei nobis auxilia pollicetur? Mox igitur in ecclesia Dei famulo recognito, senex eius pedibus prostratus, aiebat ipsius se meritis liberatum, nè cum cæteris oppidanis subiret excidium. His auditis, habitatores memorati oppidi incredulitatis suæ veniam postulantes, iuxta monita viri Dei operibus sanctis insistere cœperunt, ieiunijsque dediti & in ecclesia per triduum congregati, præterita errata castigabant gemitibus atque lamētis. Die autem tertio, cum versperini sacrificij solennitas impleretur, facto subito terramotu, ita sunt hostes intrinsecus habitantes exterriti, vt exeuntes, fugam velociter inirent, æstimantes se quamvicinorum hostium obsidione vallatos: auctoque terrore diuinitus, & noctis errore confusi, mutuis se gladijs cœdiderunt. Tali ergo aduersarijs interneccione cōsumptis, diuino plebs seruata præsidio per sanctum virum, armis didicit pugnare cælestibus.

Eodem tempore ciuitatem, Fabianis nomine, saua fames oppresserat: cuius habitatores vnicum sibi remedium adfore crediderunt, si à supradicto oppido Comagenis hominem Dei Seuerinum religiosum ad se precibus inuitarēt. Quos ille ad se venire præ-

159

Helenopolis.
S. Helena martyri Luciano templo maximum edificauit.

8. IANUAR.

S. Seuerinus venit in Pannoniã.

Hortatur homines ad opera pietatis.

Ieiunijs & elemosynis docet armari.

Ita placatur iratus Deus

Hostes ex vrbē fugiūt.

Fabiana, vrbis est, quæ nunc Vienna Austriae appellatur.